

Dziennik ustaw Państwa

dla

królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Zeszyt LI. — Wydany i rozesłany dnia 13 października 1870.

121.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 5 października 1870,

względem wypłaty odsetków od obligacyi pożyczki loteryjnej z roku 1854 i 1860 po za obrębem Wiednia za kwitami wypłacać się mających.

Ministryum skarbu widzi się spowodowanem rozporządzić, że odsetki od obligacyi pożyczki loteryjnej z roku 1854 i 1860 za kwitem wypłacać się mające, czy to winkulowane na imię, czyli też złożone za kwitami w kasie długów państwa, podobnie jak to ma miejsce z opiewającemi na imię obligacyami jednolitego długu państwa, mogą być wypłacane na przyszłość nie tylko w c. k. kasie długu państwa w Wiedniu, lecz także, za poprzedniczem formalnem przekazaniem we wszystkich, w §. 4, ustęp *b)* i *c)* rozporządzenia z dnia 28 grudnia 1868 (Dz. u. p. Nr. 138) wymienionych kasach i urządach, zatem we wszystkich c. k. krajowych kasach głównych, z wyjątkiem wiedeńskiej, w c. k. urzędzie podatkowym i zbiorowym w Krakowie, tudzież w skutku przyzwolenia królewsko-węgierskiego ministerstwa skarbu, w królewsko-węgierskich kasach w Budzie, Preszburgu, Oedenburgu, Koszycach, Temeswarze, Zagrzebiu, Hermansztadzie i Klausenburgu, nakoniec we wszystkich c. k. i królewsko-węgierskich urządach podatkowych.

Holzgethan r. w.

122.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 6 października 1870,

zmieniające niektóre postanowienia przepisu o egzaminach kandydatów na nauczycieli przy zupełnych szkołach realnych.

§§. 2, 3, 5, 17, 18 i 21 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 24 kwietnia 1853, Dz. u. p. Nr. 76, zmieniają się w skutku najwyższego upoważnienia w sposób następujący:

§. 2.

1. Aby być przypuszczonym do egzaminu, kandydat winien wystosować podanie do dyrekcji tej komisji egzaminacyjnej, przed którą zamysła składać egzamin. Do podania ma dołączyć:

- a) świadectwo odbytego z dobrym skutkiem egzaminu dojrzałości na jednym z gimnazjów, w razie, jeżeli zamierza złożyć egzamin dla uzyskania kwalifikacji na nauczyciela „języków“ lub „historji“;
- b) dowód, że przez lat trzy odbywał nauki w uniwersytecie lub akademii technicznej jako słuchacz zwyczajny, i że
- c) jego zachowanie się pod względem moralnym w ciągu tych trzech lat było odpowiednie;
- d) jeżeli od ukończenia nauk upłynęło więcej niż rok, kandydat winien dołączyć świadectwo władzy publicznej co do swego zachowania się w ciągu tego czasu;
- e) życiorys swój, pisemnie skreślony, w którym głównie przedstawić należy koleje swego wykształcenia, kierunek i przedmioty swoich studyów specjalnych i zarazem oznajmić, do których przedmiotów i do którego języka wykładowego sądzi się być na nauczyciela uzdolnionym.

2. Jeżeli które z tych świadectw nie może być załączonem, lub przez komisję zostaje zakwestyonowanem, a jednak są dowody skutecznej działalności w zawodzie nauczycielskim, lub zachodzą inne okoliczności, które każą przypuszczać, że kandydat otrzymał gruntowne i prawidłowe wykształcenie, natenczas komisja egzaminacyjna winna sprawę przypuszczenia do egzaminu przedłożyć ministrowi oświecenia do rozstrzygnięcia, dołączając zarazem do zapytania swoją opinią.

§. 3.

Aby w ogóle osiągnąć uzdolnienie uzyskania posady przy szkołach realnych, winien kandydat:

1. Okazać za pomocą egzaminu gruntowną znajomość przedmiotów, do nauczania których w pierwszym rzędzie chce pozyskać uzdolnienie i

2. udowodnić zadowalniającą znajomość języka wykładowego.

Rezultat egzaminu w obu tych względach posłuży za wskazówkę, czy kandydat jest uzdolniony do udzielania nauki w całej szkole realnej, czy tylko w szkole realnej niższej. Komisja ma w tym względzie wydać sąd według swojego zdania, o ile przepis niniejszy nie zawiera wyraźnych prawideł i sąd ten winna wyrazić zawsze w świadectwie dokładnie i stanowczo.

§. 5.

Kto chce nabyć uzdolnienie na nauczyciela języka wykładowego w szkole realnej wyższej, winien poddać się jednocześnie egzaminowi nauczycielskiemu przynajmniej do szkoły realnej niższej, albo

- a) z drugiego języka krajowego, albo z języka francuskiego lub angielskiego, czem jednak pozyska tylko uzdolnienie do uzyskania posady przy takiej szkole realnej, w której uczą odnośnego drugiego języka, lub

- b) z geografii i historii, albo
- c) z fizyki, albo
- d) z historii naturalnej, albo
- e) z matematyki.

Uzdolnienie do nauczania geografii można pozyskać w związku z uzdolnieniem do nauczania fizyki, lub historii naturalnej. Natomiast uzdolnienie do nauczania historii będzie i na przyszłość zawisłem od pozyskania uzdolnienia do nauczania geografii.

Uzdolnienie jedynie do geografii i historii wystarcza tylko wtedy, gdy się rozciąga na szkołę realną wyższą i tylko do umieszczenia przy takowej. Jeżeli ogranicza się na szkołę realną niższą, winno z niem być połączone uzdolnienie do nauczania języka wykładowego.

Kto chce pozyskać uzdolnienie tylko do matematyki i nauk przyrodzonych, winien je udowodnić przynajmniej z dwóch w §. 4 wymienionych przedmiotów (*a* do *f*), a przynajmniej z jednego na szkołę realną wyższą.

§. 17.

Pod względem zadowalniającej znajomości języka wykładowego każdy kandydat winien udowodnić poprawność i biegłość w używaniu tegoż, jakoteż iż pojmuje najważniejsze prawa gramatyczne.

§. 18.

Jeżeli w zgłoszeniu dopełnione są warunki wskazane w §. 2, komisya egzaminacyjna wyznacza wypracowania, a mianowicie:

1. Składający egzamin otrzyma dwa lub trzy zadania do wyrobienia w domu;

- a) do jednego z nich wybrać należy temat ogólnej, mianowicie dydaktycznej lub pedagogicznej treści, którego opracowanie nastręczy kandydatowi sposobność okazania, że dobrze pojął jak zachodzi stosunek między jego przedmiotem a zadaniem wykształcenia w ogóle i że dobrze obmyślił jak go ma traktować w nauce szkolnej.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej postanawia w każdym z osobna wypadku, który z egzaminatorów fachowych ma wyznaczyć zadanie pedagogiczno-dydaktyczne.

- b) Dalsze pytania winny być wybrane koniecznie z zakresu specjalnych studyów kandydata, i to tak, aby miał dostateczną sposobność okazania rozległości i gruntowności swojej nauki;
- c) do opracowania tych zadań będzie dozwolony składającemu egzamin czas trzech do czterech miesięcy. Tenże przy oddaniu wypracowań winien zarazem wymienić sumiennie źródła pomocnicze których używał do opracowania;
- d) jeżeli składający egzamin przedłoży razem ze swoim życiorysem jaką pracę swoje drukowaną, zostawia się zdaniu komisji egzaminacyjnej przyjąć takową zamiast jednego lub wszystkich wypracowań pisemnych i wydać sąd podług niej, lub też żądać dopełnienia wszystkich wymagań prawnych.

§. 21.

III. Egzamin ustny.

- a) rozciąga się na przedmioty które składający egzamin sobie obrał, i na wspomnioną w §. 17 znajomość języka wykładowego; ma on co do tych przedmiotów, z których składający egzamin robił już wypracowanie pisemne, być uzupełnieniem i potwierdzeniem pisemnego egzaminu;
- b) komisji egzaminacyjnej wolno przypuścić jednocześnie więcej niż jednego kandydata do składania egzaminu ustnego, chociażby nie te same przedmioty naukowe szkół realnych stanowiły główne ich studyum; komisya nie może jednak egzaminować ustnie więcej niż trzech kandydatów jednocześnie.

Ostatnie ograniczenie nie odnosi się do wypracowań klauzurowych.

- c) Podczas egzaminu ustnego dyrektor komisji egzaminacyjnej winien być ciągle obecnym, a oprócz niego przynajmniej dwaj inni członkowie komisji.

Ma być spisany protokół całego ustnego egzaminu a mianowicie, jeżeli kilku jednocześnie są egzaminowani, co do każdego kandydata oddzielnie.

Stremayr r. w.